

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี การศึกษาจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตของบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้บุคคลโดยเฉพาะเด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระในตนเอง มีอารมณ์รุนแรง ทำให้ไม่ยอมใคร มีความคิดเป็นตัวของตัวเอง และเริ่มมีแนวคิดต่อต้านผู้ใหญ่ ทำให้มีความขัดแย้งกับคนในครอบครัว เพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาต่างๆ ในสังคมไทย โดยเฉพาะปัญหาทางด้านพฤติกรรม การกระทำผิดต่อสังคม นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังที่ปรากฏตามสื่อมวลชนทุกประเภท ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมักจะมีข่าวอาชญากรรมประเภทต่างๆ ที่มีความโหดร้าย รุนแรงอยู่เป็นประจำ แต่ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งคือ ข่าวพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยเรียน โดยมักจะมีข่าวการประทุคตินเป็นนักแสดงอันธพาล ก้าวร้าว หึงกริยา วาจา การทำร้ายร่างกาย การเล่นการพนัน การลักขโมย พฤติกรรมเหล่านี้จึงเป็นปัญหา ก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมไทยในอนาคต ผู้ใหญ่ควรจะช่วยแก้ไขโดยเร็ว พฤติกรรมที่เป็นปัญหาล้ำเกิดขึ้นกับเด็กคนใดย่อมส่งผลกระทบต่อเพื่อนไปยังพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กคนนั้น เช่น พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจน พัฒนาการทางด้านจริยธรรม ซึ่งเป็นผลต่อส่วนรวม

สถาบันครอบครัว ถือว่าเป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุด ในการอบรมเด็กให้มีคุณภาพ จนเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และเป็นกำลังใจในการพัฒนาประเทศชาติ อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม และคณะ (2540, หน้า 55) ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูก็เป็นกระบวนการที่มีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของแต่ละบุคคล การเอาใจใส่ความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่นมีความสำคัญอย่างมาก ต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรักใคร่ผูกพันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอารมณ์ การปรับตัว เด็กจึงควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้ชีวิตประจำวัน เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมักแสดงออกในทางก้าวร้าว ก่อความหงุดหงิดของผู้อื่น พฤติกรรมที่แสดงออกในทางก้าวร้าว อาจรวมไปถึงการแสดงออก ซึ่งความโหดร้าย ทารุณสัตว์ ชกต่อย ทำร้ายร่างกายตนเองและผู้อื่น ขู่ คุกคาม หัวดีรื่อง กระต๊อบเท้า ไม่เคารพเชื่อฟัง ฝ่าฝืนคำสั่งครูหรือพ่อแม่ ผดุง อารยะวิญญู (2533, หน้า 103) การก้าวร้าวมักเป็นการกระทำที่ตรงข้ามกับการหลบหลีก (Avoidance) เป็น

พฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้มาจากสังคมอย่างหนึ่ง เป็นพฤติกรรมที่เด็กใช้ประกันการรุกรานจากผู้อื่น นอกจากนี้ ยังเป็นวิธีที่เรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น แต่พฤติกรรมนี้สังคมมักจะติเตียน บางแห่งก็ลงโทษโดยกฎหมาย ทำให้พวกก้าวร้าวมีความรู้สึกต่อต้านสังคมยิ่งขึ้นทั้ง ๆ ที่ ลักษณะดังกล่าว ไม่ได้มีมาแต่กำเนิดเลย สุชา จันทน์เอม (2525, หน้า 97) พฤติกรรมก้าวร้าว ถ้ามีการแสดงออกในลักษณะที่รุนแรงบ่อยครั้ง จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมโดยส่วนรวม เด็กไม่สามารถควบคุมอารมณ์หรือจัดการกับปัญหาอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพฤติกรรมก้าวร้าวในสถานศึกษา สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ทิพวัลย์ สุทิน (2542, หน้า 4) ว่าพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคม ซึ่งจำเป็นต้องหาทางแก้ไขให้ปัญหา โดยเฉพาะพฤติกรรมก้าวร้าว นั้น ได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อตัวเด็กเอง ต่อสังคม และสถานศึกษา นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จะมีปัญหาเรื่องระเบียบวินัย การรบกวนบรรยากาศในการเรียน สอดคล้องกับความคิดเห็นของ คลีจ (Clark, 1998, p. 562) ว่า ความก้าวร้าวหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนจะก่อให้เกิดปัญหากับตัวนักเรียน กับทางโรงเรียน และกับสังคมที่นักเรียนอาศัยอยู่ จากข้อความดังกล่าว พฤติกรรมก้าวร้าวจึงเป็นพฤติกรรมที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุง และบำบัด เพื่อว่าเด็กจะได้มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข ไม่เป็นปัญหากับสังคมในภายหน้า การปรับพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่ใช้หลักการจากทฤษฎีการเรียนรู้ ผสมกับระเบียบวิธีการทางจิตวิทยาการทดลองมาผสมผสานกัน เพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรม และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้งแก้ไขพฤติกรรมที่มีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหา อาภา จันทรสกุล (2533 ข. หน้า 2) การเลือกเทคนิค การปรับพฤติกรรมจะต้องเลือกเทคนิคให้สอดคล้องเหมาะสมกับชนิดพฤติกรรม และพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2527, หน้า 53) พฤติกรรมก้าวร้าวถ้ามีการแสดงออกในลักษณะที่รุนแรงและบ่อยครั้งจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างหนักต่อสังคมโดยส่วนรวม ไม่ช่วยให้นักพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปเท่าที่ควร แล้วยังกลายเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินงานเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของบุคคลอื่นให้ต้องหยุดชะงักไปด้วย ดังนั้นพฤติกรรมก้าวร้าวจึงเป็นพฤติกรรมที่จะต้องพยายามให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุง และบำบัด เพื่อว่าเด็กจะได้มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นปัญหากับสังคมในภายหน้า พฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดขึ้นในวัยเด็กนั้นเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการการเรียนรู้ให้หยุดชะงัก ไม่สามารถเป็นไปตามเป้าหมายของการเรียนการสอนได้ การก้าวร้าวจึงเป็นพฤติกรรมที่ครูและครูแนะแนวจะต้องช่วยกันหาทางแก้ไขเพื่อรักษาระเบียบวินัย ของห้องเรียน และทำให้เด็กเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ตลอดจนการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ อย่างมีความสุขไม่เป็นปัญหาคือสังคมในภายหน้า เพชรสุดา เพชรใส (2535, หน้า 2)

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเป็นผู้นึ่งที่จะต้องทำงานอยู่ในกลุ่มของเด็กวัยรุ่น จึงมีความสนใจ ที่จะใช้วิธีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมมาใช้ ช่วยเหลือบุคคลในการลดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยอาศัยเทคนิคการรู้จักคิด ให้กลับมาคิดอย่างสมเหตุสมผล พัฒนาตนให้ยอมรับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนั้น สามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ เป็นวิธีการที่จะนำมาใช้ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนได้ เพราะการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เป็นการบำบัดทางความคิด โดยการให้ความรู้ตลอดถึงแนวทางการประพฤติกและการปฏิบัติ โดยเน้นหนักทางระบะการคิด การตัดสินใจ การวิเคราะห์ และการตัดสินใจใหม่ โดยใช้รูปแบบในการให้คำปรึกษาด้วยวิธีการสอนอย่างตรง ๆ และใช้เทคนิคการอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ส่งผลให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้เหมาะสม

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ที่มีผลต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เป็นแนวทางให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้นำวิธีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ที่มีความก้าวร้าวให้ลดลง เพื่อให้เขาสามารถปรับตัว มีพฤติกรรมที่เหมาะสมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข และเป็นแนวทางการจัดบริการให้คำปรึกษากับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอื่น ๆ ของนักเรียนด้วย

แนวคิดของการตั้งสมมติฐาน

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม มีจุดเด่นคือ สามารถพัฒนาบุคคลให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่ผู้วิจัยคาดว่า สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนได้ โดยมีแนวคิดว่าการทดลองพฤติกรรมก้าวร้าวจะลดลงมากกว่าก่อนการทดลอง และอาจจะมีผลระยะยาวถึงช่วงระยะติดตามผลด้วย

สมมติฐานในการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
2. นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม กับกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม กับกลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ในระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง
5. นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ในระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง
6. นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในโรงเรียนปัญญพิทยาคาร “สนั่น พิชิตกุล อนุสรณ์” อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจาและทางกาย โดยครูประจำชั้นระบุรายชื่อมา จำนวน 20 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยและครูแนะแนวทำการตรวจสอบโดยการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว ได้ นักเรียนที่มีพฤติกรรมดังกล่าว จำนวน 18 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนปัญญพิทยาคาร “สนั่น พิชิตกุล อนุสรณ์” อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจา และทางกาย ซึ่งถูกบันทึกและสังเกตพฤติกรรม โดยผู้วิจัยและครูแนะแนว เป็นผู้บันทึกพฤติกรรมเป็นความถี่ แล้วนำมาเรียงลำดับความถี่การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว จากสูงสุดไปต่ำสุด และถามความสมัครใจนักเรียนทั้งหมด 18 คน ได้นักเรียนสมัครใจเข้ารับการทดลองจำนวน 15 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากผู้สมัครใจ ด้วยการจับสลากออกมาจำนวน 12 คน เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน และกลุ่มควบคุม 6 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม แบ่งเป็น

3.1.1 วิธีการ ได้แก่

3.1.1.1 วิธีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

3.1.1.2 วิธีปกติ

3.1.2 ระยะเวลาการทดลอง แบ่งเป็น

3.1.2.1 ระยะก่อนการทดลอง (Pretest)

3.1.2.2 ระยะหลังการทดลอง (Postest)

3.1.2.3 ระยะติดตามผล (Follow Up)

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาเป็นกลุ่ม ได้เปลี่ยนความคิด ทักษะ ทักษะ ความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลให้สามารถคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เข้าใจตนเองและเข้าใจสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมโดยการดำเนินตามขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1.1 การมุ่งสู่การปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ทักษะ ทักษะ ที่มีเหตุผล โดยให้ความรู้ การชี้แนะทาง การให้เหตุผล

1.2 ให้ผู้รับบริการปรึกษาใช้ความคิดที่มีเหตุผล พิจารณาในเรื่องปัญหาในขณะนี้และสามารถนำไปใช้พิจารณาเรื่องทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการปรึกษา

1.3 ให้ผู้รับบริการปรึกษาปรับเปลี่ยนความคิด ให้จัดความคิดอันไร้เหตุผลออกไป โดยใช้วิธีแบบนำทาง ชักชวน ชี้แจงเหตุผล

1.4 ให้ผู้รับบริการปรึกษาทบทวนการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นกับตนเอง ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมขึ้น

2. พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การกระทำที่รุนแรงไปจากปกติ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ จึงแสดงออกถึงความก้าวร้าวกับผู้อื่น ทางวาจาและทางกายที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งการแสดงออกดังกล่าว ทำให้ผู้อื่นอับอาย เสียหาย ไม่พอใจ หรือไม่สบายใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความก้าวร้าวทางวาจา ได้แก่ ควบคุม ตะโกน คำด่าข่มขู่คำ หนายคาย พุดเยาะเย้ย พุดข่มขู่ผู้อื่น พุดโอ้อวด

2.2 ความก้าวร้าวทางกาย ได้แก่ ขว้างปาหรือทำลายสิ่งของ ให้ได้รับความเสียหาย ตะ คี ถีบ เขกศีรษะ ชกต่อผู้อื่นให้ได้รับบาดเจ็บ

3. นักเรียน หมายถึง เยาวชนที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ จะหมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมพิทยาคาร “สนั่น พิชิตกุล อนุสรณ์” ปีการศึกษา 2546 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจา และทางกายที่สามารถสังเกตเห็นได้